

Poročila

+ JUU SRESKO DRUŠTVO KOZJE je zborovalo 2. aprila 1939. v Kozjem. Navzočih 23 članov ali 64 %.

Prečitali so se dopisi. Tovariš Kos je podal predsedniško poročilo in omenjal 70 letnico prvega učiteljskega društva v Sloveniji in 50 letnico zveze učiteljskih društev. Podal je tudi pregled vseh važnejših zahtev in uspehov naše organizacije. Predavanje o Učit. domu v Mariboru je odpadlo, ker je bil predavatelj zadržan.

Tovariš Koželj je obširno utemeljil potrebo spoznavanja šolskega okolja. V ilustraciji je prečital odlomke pisatelja Potrča, Hudaleša in dr. Mnogo je danes že učiteljev, ki poznajo svoj okoliš, ga še vedno raziskujejo in upoštevajo pri pouku, kjer dosega lepe uspehe. Tovariš bo svoje zanimivo predavanje nadaljeval na prihodnjem zborovanju.

Prečitala se je resolucija Kmetijske zbornice, ki zahteva veliko spremembo v šolstvu. Pri debati je članstvo prišlo do sledečega stališča:

Odklanjamo odstavek o postavljanju učiteljskega po predlogu občine, istotako sestavljanje učnega programa po napotkih občine. Prestop v meščansko šolo iz višje ljudske šole naj bi se izvršil samo z izpitom, ker zaradi poletnih počitnic niso učenci 5 mesecev v šoli.

Ureditve učnega načrta na učiteljskih naj opravijo drugi, ki so za to poklicani. Učni načrti na ljudskih šolah se itak prilagodijo krajevnim prilikam.

Ukinjenje uredbe o vzdrževanju šol po banovinah odklanjamo. Dosedanje izkušnje kažejo, da je vzdrževanje po banovinah najboljše.

Nismo proti kmetijskim srednjim šolam in tudi pozdravljamo misel, da naj bo kmetijski referent oproščen pisarniškega dela. Tudi glede podpore banovine pri zidanju ljudskih šol se strinjamo, dodamo pa to, naj dobe šole primerno zemljišče za kmetijski pouk. Predčasen odpust naj bi odslej izvrševalo sresko načelstvo — je tudi predlog Kmetijske zbornice. Tudi s tem se strinjamo.

Odklanjamo vmešavanje Kmetijske zbornice v učiteljev prosti čas.

Za uvedbo kmetijsko nadaljevalnega šolstva na vsaki šoli se strinjamo, delo pa naj se nagradi po dosedajni praksi.

Z ustanavljanjem nižjih kmetijskih šol se strinjamo.

Tovariš blagajnik je poročal o finančnem stanju. Prizadetim članom je dal blagajnik izpisek.

Prihodnje zborovanje se je sklenilo napraviti v zvezi z ekskurzijo v Rogaško Slatino in na Boč. Prijave in organizacijo izleta, dne 13. maja, prevzame tovariš predsednik. M. Kos, preds. J. Kert, tajnik.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO SLOVENJ GRADEC je imelo svoje zborovanje v soboto, dne 13. maja 1939., ob 9. uri v ljudski šoli v Slovenj Gradcu.

Navzočih je bilo izmed 51 vpisanih članov (-ic) 41, t. j. 80 %.

Predsednik je pozdravil vse navzoče, predvsem sreskega šolskega nadzornika g. Arriglerja. Nato je podal daljše situacijsko poročilo o položaju v organizaciji in o stanju posebnih aktualnih vprašanj.

Sprejeti so bili sledeči predlogi za banovinsko skupščino:

a) Učiteljska stalnost v službi in na mestu ter avtomatično napredovanje; prav tako tudi v V. skupino.

b) Pospeši naj se prevedba pripravnikov v uradniško skupino.

c) Zvišanje prejemkov aktivnemu in upokojenemu učitelstvu.

d) Priznanje enakopravnosti poročenih učiteljev z neporočenimi.

e) Čimprejšnja namestitev brezposelnih abiturientov, zasedba vseh praznih mest, znižanje števila učencev v razredih in otvoritev novih razredov.

f) Ureditve položaja šolskih upraviteljev, učiteljev ženskih ročnih del in kontraktualcev.

g) Učiteljem kadrovcem naj se rezervira mesto, da bodo mogli biti takoj po odslužitvi vojaške službe sprejeti v državno službo in postavljeni položaj, v katerem so že bili.

h) Učitelji, spremljevalci pri šolskih ekskurzijah, naj imajo prosto vožnjo. Učiteljsstvu naj se da enkratna brezplačna vožnja po vsej državi.

i) Izposluje naj se poštinska prostost za vse službene pošiljke šolskih upraviteljev in krajevnih šolskih odborov.

j) Izposluje naj se popolna ločitev prosvetne uprave od politične.

k) Sprememba zakona o narodnih šolah glede obravnavanja šolskih zamud.

Prihodnje zborovanje bo 10. junija v Podgorju. Ker ni bilo nadaljnjih predlogov, je tov. predsednik zaključil zborovanje.

Kopač Leopold, preds. Cilenshek Vinko, taj.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO ČRNOMELJ — METLIKA je zborovalo dne 13. maja ob 10. uri na Vinici. Pred prehodom na dnevni red je obžaloval tov. predsednik, da se niso udeležili zborovanja prav vsi člani, ki je bilo sklenjeno na zadnjem zborovanju. Vzrok odsotnosti je bila pa turneja UPZ, pregled na šoli na Suhorju in pa deloma slabo vreme. Zborovalci so se oddolžili spominu pok. sreskega načelnika gosp. dr. Mirka Potočnika kot vzornega, odličnega in iskrenega pobornika za naše težnje z vzklikom »Slava mu«.

Nato je podal tov. predsednik točno in izčrpno situacijsko poročilo in sploh vsa poročila o delu in prizadevanjih sekcije in centralne uprave JUU, kakor tudi o ciljih in uspehih sprejema pri g. banu in g. ministru pro-

svete. Glede resolucije Kmetijske zbornice pa je zavzelo učiteljsvo odklonilno stališče, ker je ta resolucija zadela v prazno, učiteljsvo pa se strinja s stavkom resolucije, ki govori o obvezni osemletni šolski obveznosti in zahteva zato, da to zahteva naša organizacija povsod in vsledkar poudarja in skuša spraviti to našo zahtevo v resnično življenje!

G. prof. Janez Kolar je nato v sijajnih besedah podal slike o delovanju in udejstvanju ter ustvarjanju našega velikega duhovnega tvorca, Belokrajca Otona Zupančiča. Za to sijajno podano sliko, ki je ni mogoče obnoviti in podati v poročilu in, ki jo je zaključil z »Našo pesmijo«, žel ogromno priznanja in zahvale.

Na predlog tov. predsednika je bil sprejet sklep, da zbira učiteljsvo širim Bele Krajine podatke o poročilih naših izseljencev v »novi« Nemčiji!

Sklep se tudi glasi: »Zaključno zborovanje se vrši dne 10. junija t. l. ob 9.30 uri na Maverlenu, da s tem ojačimo naš glas med priseljenci - drugorodci! 10. junija prav vsi na plan!

Maksimilijan Vilfan, tajnik. Matko Ljubič, predsednik.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO V KOČEVJU je zborovalo dne 20. maja t. l. v Kočevju. Navzočih 39 članov, t. j. 38,6 %.

Po uvodnih in pozdravnih besedah predsednika tov. Trobiša je strokovni učitelj g. Vilim Kunst predaval o pouku elektrike v sodobni ljudski šoli. V skoro 2 uri trajajočem predavanju nam je g. predavatelj nazorno pokazal, kako na cenen in preprost način poučujemo elektriko in njene pojave. Vse predavanje je spremljal s preizkusi na učilih, ki jih je sestavil sam, kakor tudi na učilih, izdelkih šolskih otrok. Pazljivost navzočih je pokazala zanimanje članstva za to predavanje.

Po razgovoru je tov. Dequal predlagal sledeče: Učiteljska tiskarna naj založi njegova učila in njegovo knjigo, da si bodo naše šole lahko nabavile cenena in potrebna učila kakor tudi pomožno knjigo. — G. Kunst je prosil tov. Dequala, da umakne svoj predlog, ker je že slišal tozadevne očitke. Tov. Dequal je vztrajal pri svojem predlogu, ki je bil pri članstvu soglasno sprejet.

Tov. predsednik je prikazal položaj v stanovski organizaciji in delo, ki je bilo izvršeno.

K dopisom je izjavil tov. Čuk, da so bila službena mesta razpisana, toda še preden je potekel rok za vlaganje prošnje, so bila nekatera razpisana mesta oddana.

Sprejet je bil predlog tov. Koutnyja: Kr. banska uprava prireja administrativne tečaje za šolske upravitelje, in to v Ljubljani in v Mariboru. Predlagamo, da se taki tečaji vrše decentralizirano po srezih, da bo čim več tovarišev pri najnižjih stroških deležnih tega tečaja

Delegata za banovinsko in državno skupščino sta tov. predsednik in tajnica, namestnik tov. Urbančič Branko.

Tov. Dequal je poročal o Učit. samopomoči in je vabil članstvo na pristop k Učiteljski tiskarni. Zadnjič je pozval dolžnike na zaostali članarini, da poravnajo dolg pri društvu. Tudi društvu mora do konca tega šol. leta urediti svoje denarne obveznosti pri sekciji.

Tajnica je poročala o uspehu akcije za zimsko pomoč, ki so jo v našem srezu izvedle ljubljanske šole v okviru odseka učiteljev pri JUU — Ljubljana. V imenu obdarovanih šol na Kočevskem ozemlju se je zahvalila šolam zbirateljicam, njihovim poverjenicam in odseku učiteljev za poslano darove. Posebej se zahvali pomožni šoli v Ljubljani, ki je poskrbela, da so bile za materinski dan obdarovane naše matere z večjo količino otroškega perila.

Trobiš, predsednik. Čok, tajnica.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO KAMNIK je zborovalo dne 6. maja 1939. v Domžalah. Udeležba je bila povoljna.

Pred prehodom na dnevni red je tovariš predsednik pozdravil navzoče, še posebej nove člane in najstarejša člana, tov. Tomana in Hitija.

V obsežnem situacijskem poročilu je podal vse pregled dela in naporov sekcije in centralne za učiteljski stan in napredek šole.

Tov. tajnik je prečital važnejše dopise sekcije, ki tangirajo naš stanovski položaj.

Blagajniško poročilo izkazuje še dokaj ugodno stanje. Zamudniki naj store svojo dolžnost in naj do 1. julija t. l. poravnajo dolžno članarino.

Za delegata banovinske skupščine sta bila izvoljena tov. Andoljšek in Berlot, za glavno skupščino pa tov. predsednik.

Za predloge, ki naj se stavijo banovinski skupščini, je bilo sklenjeno, da se vsa doslej nerešena vprašanja ponovno predlagajo v realizacijo.

Sklenilo se je, da se bo prihodnje zborovanje vršilo kot izletniško v Kamniški Bistrici. Sledilo je predavanje profesorja dr. Vl. Schmidta o poklicni svetovalnici. Gospod predavatelj je predvsem omenil razvoj, namen in pedagoško utemeljitev poslovanja poklicne svetovalnice, ki skuša v skladu z možnostmi in značajem otroka ugotoviti in določiti pravilno zaposlitev v poklicu ali pri prehodu iz šole v šolo. Sodelovanje šole in svetovalnice je nujna potreba ter je praktično vzgojnega značaja. Poklic ima dosežen smoter le tedaj, če se ujema poklic dela z otrokovim notranjim nagnjenjem. Zato je treba učenca sistematično opazovati, se z njim psihološko ukvarjati in ga na podlagi vprašalnih pol karakterizirati. Učenec naj pozna pred odhodom iz šole razne poklice in njih delo. Uspeh v poklicu zavisi tudi od moralnih in etičnih vrednot. Ker je poklicna svetovalnica močno

vezana na predhodno delo in pomoč šole, je gospod predavatelj zaključil predavanje s pri-stavkom, da bi bilo že mnogo storjenega za pravilno uvrstitev mladine v poklicno življenje, če bi se posrečilo organizirati v smislu njegovih izvajanj sodelovanje doma, šole in poklicne svetovalnice.

Predavanje je bilo sprejeto z odobravanjem in zahvalo.

Tajnik: Predsednik: Franjo Chvatal s. r. Josip Napokoj s. r.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO LASKO je zborovalo dne 6. maja 1939. ob 8. uri v šolskem poslopju na Zidanem mostu.

V svojem nagovoru je tov. predsednik naglasil težak zunanji politični položaj, ki ga preživljamo, ter pozival navzoče, naj se strnejo v stanovski organizaciji ter vse svoje zmožnosti in sile darujejo s podvojeno močjo kulturnim, odnosno narodno-obrambnim dr. edinam. Nato je čestital tov. Kimovcu, Potočnikovi ter Pavčiču k uspešno opravljenemu strokovnemu izpitu. Končno je očrtal markantno osebnost tov. Čandra, ki je vse 27-letno službovanje v našem srezu (na Dolu pri Hrastniku) žrtvoval tako v šoli kakor izven nje, naši kulturi; učil je narod peti in še peti. Ko odhaja na zaslužno novo službeno mesto v Ljubljano, mu žele vsi navzoči najbolj!

Zivahno aklamiran je povzel besedo tov. Vilim Kunst, ki je v 1½urnem predavanju »Pouk elektrike v sodobni šoli« seznanil in navdušil vse navzoče za njegov način podajanja fizikalne snovi v ljudski šoli. Vsa izvajanja so pojasnjevali »stroji«, ki so jih izdelali učenci sami odnosno jih je izdelal referent. Vsi ti izdelki se odlikujejo po enostavnosti in solidni izdelavi tako, da učenci na hitro roko in z uspehom lahko dojemajo funkcijo posameznih aparatov, niso pa pri tem v strahu, da bi stroj pokvarili.

Predavatelj je končno obrazložil še formalno plat svojega tovrstnega iskanja in snovanja. Iz obširne debate, v kateri so predvsem sodelovali tov. Kislinger, Lunder, Musar in Pavčič, se je izkristaliziral sklep, ki ga odpošlje U. T., M. M. ter ban. skupščini: Naslovljeno društvo predlaga, da odbor U. T., M. M. zastavi vse svoje sile, da izda in založi delo tov. Kunsta v celoti, tako: učila, načrte ter navodila.

Po končanem, vsestransko uspelem predavanju je tolmačil tov. predsednik dopise ter podal situacijsko poročilo, iz katerega pa je žal razvidno, da smo v materialnem oziru dosegli zelo malo, več seveda v moralnem.

V krajšem poročilu je nato tov. Pahor Drago obrazložil pomen P. J. S. ter pozval navzoče, naj delo v tem področju reorganizirajo in poživijo, dasi je P. J. S. v našem srezu precej močno zasidran. Kdaj prej kot slej nam je prav ta mladinska organizacija potrebna!

Končno so bili izvoljeni delegati za ban. in glavno skupščino (tov. predsednik, Plavšakova in Groznik). Vse predloge za ban. skupščino pa bo stilizirala uprava.

Ko zaključuje tov. predsednik poslednje zborovanje v letošnjem letu, želi, da bi bila prihodnja poslovna edinica bolj plodovita ter stanovsko društvo bolj uvaževano, ker le v močni stanovski organizaciji je zagotovljen slej ko prej — uspeh!

Mahkota, preds. Urbajsova, tajnica.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO ŠKOFJA LOKA je zborovalo 20. maja 1939. v drž. deški šoli v Škofji Loki. Navzočih je bilo 38 članov, t. j. 59 %.

Na pestrem dnevnem redu je bilo najprej predavanje tov. Janka Sicherla iz Škofje Loke, ki je razpravljalo o »Pisavi iz grafološko-psiholoških vidikov«. Za svojevrstno predavanje, ki je vzbudilo med navzočimi zanimanje za proučevanje otroka s teh vidikov, je žele tov. popolno priznanje, zlasti ker je svoje misli podkrepil s sodelovanjem mladine iz predšolske ter šolske dobe.

Prav tako o pisavi, toda iz šolsko-metodičnih vidikov, je razpravljal tov. Vojteh Debeljak, ki je predvsem predočil dvojje pedagoško-metodičnih smeri: kaligrafično in individualno pisavo. Prevladovalo je mnenje, da bodi učitelj širokogruden, kadar gre za prisvojitve lastne pisave.

Pregledno sliko o situaciji v JUU, kakor tudi o učiteljskih gmotnih, moralnih in pravnih zadevah je podal tov. Lovro Korenčan. Jedro učiteljske zaskrbljenosti je trenutno v njegovih napredovanjih. Okrog deset tisoč prošenj leži v min. prosvete v Beogradu, toda rešitev ni. Napredovanja se morajo izvesti pravično in pošteno, da ne bo imel nihče občutka prikradlosti in zapostavljanja. JUU stoji na stališču, naj napredujejo vsi pripravniki, vstop v 5. skupino pa naj ne bi bil vezan na pogoje. Preurediti bi bilo disciplinski postopek in zlasti pospešiti rešitev posameznih disciplinskih primerov, kajti ni dokaz človekoljubnosti, ako se vlečejo procesi iz meseca v mesec.

Tajniško poročilo tov. Željka Križnarja je obsegalo raznovrstne dopise. Zbor se je glede resolucije Kmetijske zbornice priključil stališču, ki ga bo osvojila sekcija. Sicer pa: pri nas je mnogo obrtnikov, industrijskega delavstva in trgovcev ter tedaj ni mogoče imeti v vidiku zgolj enega stanu. Za delegata letošnje glavne skupščine, ki bo v Banji Luki, je bil določen tov. predsednik. Ptujskemu učiteljskemu društvu pa bo naše društvo pismeno čestitalo k 70letnemu jubileju. Vojteh Debeljak, preds. Križnar Željko, tajn.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO LOGATEC je zborovalo v soboto, 20. maja t. l., ob ¼9. uri na Rakeku. Obisk za naše razmere dovoljen.

Po otvoritvi je predsednik pozdravil in predstavil predavatelj g. prof. Venceslava Čopiča iz Ljubljane, ki je pričel takoj nato s predavanjem »Delo v šoli po sodobnih pedagoških načelih«. V svojem 1 uro in pol trajajočem predavanju je poslušalce navezal popolnoma nase. S krepkimi in jasnimi primeri je očrtal razliko med prejšnjim in današnjim novodobnim šolskim delom. Učiteljsvo je nagradilo g. profesorja za predavanje z burnim odobravanjem in ga naprosilo, naj s podobnimi predavanji večkrat obišče naš srez.

Situacijsko poročilo je podal tov. predsednik, tajnik in blagajnik sta poročala o društvenem stanju vsak v svojem področju, nakar so se izvršile volitve referenta »Mladinske matice« ter delegatov in namestnikov za ban. in drž. skupščino.

Pri slučajnostih se je razvila debata v pogledu resolucije kmetijske zbornice, o učnih načrtih, o naših gospodarskih ustanovah, končno se je soglasno sprejela resolucija tov. Sušnika, ki naj se predloži v pretres banovinski skupščini.

Doljak Valentin, preds. Hrastnik Rado, tajn.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO MURSKA SOBOTA. V poročilu o zadnjem društvenem zborovanju se je vrnila neljuba pomota. Članstvo se ni poslovalo od g. nadzornika Velnarja, marveč od svojega priljubljenega pedsednika Antauerja, ki je imenovan za sreskega šol. nadzornika v Murški Soboti.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5—

FR. P. ZAJEC
izprašan optik in urar
LJUBLJANA
sedaj Stritarjeva ulica 6,
pri franciškanskem mostu

Vsakovrstna očala, daljnogledi, barometri, toplomeri, hygrometri itd. — Velika izbira ur, zlatnine in srebrnine.
Kvalitetna optika.

ZAMENJAM LEPO SAMSKO STANOVA-NJE

v sredini Ljubljane za sobo v kakem letoviškem kraju, najraje blizu morja, za dobo nekaj tednov. Ponudbe: Meglič, Ljubljana, Igriška 3.

AKO VPLACUJETE PO 50 DIN

tedensko (lahko mesečno). Vam izplačamo po petih letih 4500 din. Pojasnila daje: Klančnik Lojze, zastopnik hranilnice, Stražišče 289.

Največji slovenski pupilarnovarni zavod

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Stanje vlog preko din 420,000.000—

Lastne rezerve nad „ 26,000.000—

Dovoljuje posojila proti vknjižbi

Za vse obveze hranilnice jamči

MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA